

Rdeči vihar

Povest iz prve indijanske vojne za Ohio — Po starih virih pripoveduje Fric Steuben

Tekumseh je počasi drsel nazaj, vedno misleč le na to, da ne bi povzročil niti najmanjšega šuma in da bi bil krit od vseh strani. To mu ni bilo težko v tako gostem grmičju pragozdovja. Toda skoro nemogoče je bilo oddaljevati se brez šuma. Računati je moral tudi s tem, da bo takoj prižvižgala krogla, čim se zganejo veje nad njim. Poleg bivolske sledi je moral precejšnjo pot preplaziti, ker sicer ni bilo nobene možnosti, da bi prišel na desno. Če bi pa nadaljeval po poti ali če bi šel čez njo, bi ga to pač izdalo. Kratka pot ga je veljala pol ure opreznosti in potrpljenja. Zadensko je moral plezati in se kriti od spredaj. Naposled pa je bilo mogoče, da kateri izmed prej potolčenih vendar še živi, morda se je samo onesvestil. Tekumseh se je zavedal svoje pesti, toda previdnost je poglavitna reč. Skoro tik od onih, ki so obležali, je moral nazaj. Zdajci se mu je odprla globel v pragozdu. Izginil je v njej.

Drugič se je nagrbaničilo njegovo čelo: zakaj ni takoj po prvem strelu naskočil Lajtona, ki bi bil moral zaradi izpraznjene puške seči po nožu in sekiri — v tem načinu boja pa se je mladi Savan lahko boril z vsakim belcem! Spoznaval je, da je pač res še mlad in neizkušen. Tak bojevnik, kakršen je Kornstalk, veliki glavar njegovega rodu, pač ne bi zagrešil take napake. In spet je pomislil: »To si mora Leteča pšica dobro zapomniti!«

Tekumseh je ves žarel: naj mu nemara morilec »Malega solnčeca« zdaj še pobegne? Tenskvatavah je bil vendar rekel, da je veliki črnolasi lovec ustrelil »Malo solnčec«, svetlolasega, sedemletnega Loganovega sinčka. Ko se je Tekumseh zdaj plazil zadensko, je njegov duh bil daleč stran od napore. Zdajci pa je naenkrat spet nav-

dala Tekumseha grozna krvoločnost, neusmiljen srd nasproti belemu morilcu, ki je tako hladnokrvno pokončal sinčka bele žene, pripadnika njegovega lastnega rodu. In ko je zdajci pomislil na veliko ljubezen svojega spoštovanega dobrega učitelja Logana do otroka, Logana, ki je bil najmiroljubnejši človek med vsemi prebivalci ob meji, — so mu znova zaplamtele oči.

Tiho je bilo v gozdu. Topla, vlažna pomlad je to leto obložila vse veje gostega, zapletenega drevja s svetlozelenim lističjem. Mah je bil prikupno zelen in vlažen, razprostrt kakor velike blazine. Cvetice so se bohotide v prvem mraku, žarele so in širile vonj. Celi otočki visokega šibja in ločja, gosto porasli in prepleteni z vitkimi opletkami, so stali nemo in togo, noben vetrček se ni zapletel vanje. Tu in tam pod orjaškimi debli, ki bi jih dva, trije možje komaj objeli, je vabila nežna travica. Tam zunaj izven gozda je žarela suha pomladna vročina tega dne, toda tu v mračni senci predvečerja je bilo vlažno in hladno. Mlake, podobne majhnim močvirjem, so še stale po poslednjem dežju, črne in motne. Mogočje krošnje drevja, opletenega s srobotjem, so komaj propuščale kakšen žarek do zelenih tal.

Samo tam, kjer je ležal na tleh stariški orjak, zadet od strele ali zrušen od starosti ter je ob padcu potegnili s seboj na tla druga manjša drevesa in jih pokopal pod seboj, tam je je silila luč sinjega dneva skozi odprtino v gozd. In tam je plodovita, deviška, še od nobene človeške roke zlorabljena zemlja pognala nova, mlada, čila debelca proti nebu, vitka kakor zelene sulice. Trajalo je vedno le nekaj kratkih let in že je bila takšna odprtina znova iznodolnena.

Tudi tu je bila v bližini zemeljske vdolbine takšna odprtina v gozdu in tja se je namenil mladi Šavan. Že se je toliko odmaknil od bivolje sledi, da je lahko brezskrbneje prodiral. Previdno je obšel jaso, kjer je ležalo prirodno jezerce, v katero se je iztekal neznamen potoček. Po strugi tega potočka, ki mu je dajal dovolj zavetja, je zdaj hitel Indijanec neoviran od grmičja proti toku. Spet je imel oba noža za pasom, lok ob tulcu in nabasano puško v desnici. Brezobzirno je tekel — ne, beli mu ne sme ubegniti. Tekumseh je škripal z zobmi. Zapustil je strugo in je spet polagoma zavil na bivoljo sled. Plazil se je tik ob majhni zemeljski vzboklini, porasli z mahom, plazil se je naglo in neslišno. V bližini steze je potem ležal precej časa povsem mirno. Ničesar se ni ganilo, čeprav je Tekumseh napenjal ušesa in prisluškoval s pridržanim dihom. Kakšnih deset korakov daleč se je potem še spretno pomaknil dalje. Da, našel je zelo ugodno mesto, tu se je steza usločila. Indijanec je prežal ravno v kotu, na ovinku, da je imel pregled na obe strani. Za Bobom Lajtonom pa nobenega sledul...

Z zadoščenjem je Tekumseh čutil: ne, črni Bob Lajton mu ne uide, pri vseh indijanskih bogovih, prav gotovo mu pade v roke! Saj mora tod mimo, če hoče proti naselbini. Indijanec je prežal po obeh smereh steze. Nenadno se je zdrznil. Ali ni bil — — ? Pogledal je natančneje. Bistre oči so se zazrle čez travo ob poti. Tedaj je Tekumseh z divjim krikom skočil pokonci in se nagnil čez sledove človeške noge; tod je človek nedavno v velikih skokih hitel po stezi.

Tekumseh se je vzravnal, njegova desnica se je oklenila puškine cevi. Še enkrat se je sklonil: da, črnolasec mu je ubegnill! Medtem ko se je Tekumseh naporno rinil skozi grmičje, je Bob Lajton enostavno stekel po bivolji sledi. Zdaj mora biti pač že blizu naselbine.

Mar naj mu sledi ali naj se vrne k Loganu? Dolgo je stal negiben nad temi sledovi, potem se je vrnil tja na bojišče.

»Našel bom morilca »Malega solnčeca«, pa če se tudi skriva v trebuh zemlje. Prišel bo dan, ko mi bo plačal svoj gločnik!»

Indijanci ne poznajo prisege. Toda te besede, ki jih je govoril Tekumseh, so se glasile kakor najsvetanejša prisega in so bile za maščevalca tudi obvezne kakor prisega.

Kmalu je Tekumseh prispel k mrličem. Odvzel jim je rožičke s smodnikom, mošnjčke s krogliami in vse orožje in je ves plen povezal z usnjnim pasom v znaten sveženj. Njegovo srce je trepetalo v divjem zmagoslavju, ko je potem odrezal premaganem skalpe. Še je bil preveč prevzet od krvavih predstav obmejnih vojn, da ne bi bil smatral za svojo popolnoma naravno pravico v tem, da je mrtvega sovražnika skalpiral. Preden je zapustil bojišče, je še odrezal opletavko in je obesil eno izmed okrvavljenih pšic nad pokojnike, češ: »Beli možje naj vedo, kdo je pokončal njihove brate!«

Ko je Tekumseh kmalu nato prispel k Mirkovi hiši, je enostavno naročil svojemu bratu Tenskvatahu, naj takoj napravi nosilnico. Nanjo sta potem položila še vedno nezavestnega Logana. Potem sta se hotela mračno in brez pozdrava posloviti od Mirka in njegovega brata Hinka. Tedaj je Mirko razburjen vprašal, mar tudi njemu prisojata krivdo na nesreči, ki je zadela Logana. Tekumseh je ravnodušno odvrnil:

»Kornstalk bo povedal, ali naj katera belega moža od danes dalje še lahko imenujemo prijatelja rdečih ljudi!«

Tekumseh in Tenskvatah sta dvignila nosilnico z Loganom in se odpravila. Več ur sta potovala, vmes sta le redko počivala. Prišla sta naposled k reki. Tekumseh ni dolgo iskal čolnča, ki ga je imel tam skritega in ki je njeega in Logana že tolikokrat ponese čez Ohajo. Položila sta svojega glavarja v čolnič. Ravno je legla noč, ko sta premerila reko.

Nekaj dni je minilo. Logan si je malo opomogel. Mračno in ravnodušno je javil vrhovnemu poglavarju Šavanov, da je angleški upravnik odbil vse zahteve Indijancev. Potem je Logan zravnšan šel v svojo kočjo. Tam se je drugič nezavesten zgrudil. Zdaj ga je popadla silno močna vročica. Več kakor tri tedne je ležal skoro v stalni nezavesti. Še nekaj tednov je trajalo, preden so se mu vrnile moči. (Dalje)

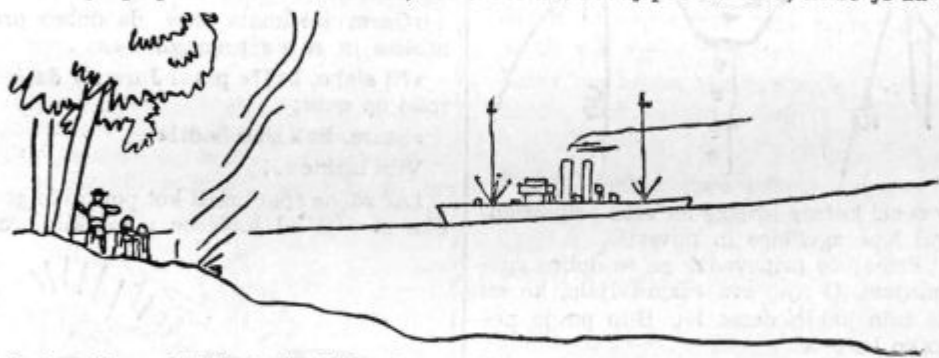
Pod vročim soncem

Spisal Žun Živan, dijak v Ljubljani

»Dà, to sem pozabil, ime mi je Jakob Ilič, a to je moj sin Ivan.« »Ilič!« »Ali niste imeli vi morda kakega brata, strica ali kakega sorodnika tukaj v Ameriki?«

»Dà, nekako pred tridesetimi leti se je izselil moj stric v Ameriko. Pozneje nismo dobili več od njega nikakega glasu in smo vsi mislili, da je mrtev ali pa se je kje izgubil.« »Ali se ni morda zval Peter?« »Čisto natančno, kako pa vi to veste?« — se je začudil Jakob. »Potem, imam tudi jaz vam povedati veselo novico, kajti vaš stric je bil moj pokojni gospodar v Buenos-Airesu. In kakor vem, ni imel potomstva in potem vse imetje pripade vam in mislim, da

vpiti na ves glas, toda delo jim je bilo brezuspešno, ker se iz ladje ni nihče javil. Zato so se spomnili, da bi bilo bolje, če bi naložili velik ogenj, ki bi ga ladja utegnila videti. Naredili so to in plamen se je dvignil visoko kakor drevje. Njihove oči so nepremično gledale proti brodu. In niso se prevarili v svoji sumnji, kajti na brodu je kmalu počil topovski strel, znamenje, da so jih zapazili in da jim gredo na pomoč. Od ladje se je odtisnil čoln z dvema mornarjema in kmalu prispel k njim na otok. Povedali so jim, da jih je usoda vrgla na ta neobljudeni otok in mornarja sta jih sprejela v svoj čoln in odveslala nazaj proti brodu, ki se je za ta

je še čas, da ga dobite, kot edini njegov dedič.«

»Čudna so božja pota«, reče Jakob, »ki nam je dodelil tako milost. Hej, Ivan, sedaj nam ne bo več treba z težkim ribiškim poslom služiti svoj kruh in zato se moram v prvi vrsti zahvaliti Vam, dragi Torenelo.«

»Sedaj smo pa vsi srečni«, reče Pedro »samo kako naj se rešimo s tega otoka.« »Kakor smo se iz vseh zadreg, tako se bomo tudi iz te izvlekli.« odvrne Janez, ki se je že tudi ojunatil.

VII. POGlavJE.

Tretji dan Jakobovega in Ivanovega bivanja na otoku so zagledali naši samotarji na morskem gladini neko ladjo, ki se jim je počasi približevala. Vzveselili so se najprej, toda vedeli so, da ne smejo izgubljati časa, ako hočejo potegniti pozornost ladje nase. Kako pa naj to naredijo? Najprej so začeli

čas usidral. Na brodu jih je kapetan Španec ljubeznivo sprejel in ker je ladja ravno jadrala v Buenos-Aires obljubil, da jih bo istotam izkrcal. Veter je bil ugoden in so po petdnevni vožnji prispeli srečno na svoj cilj. Pedro se je javil oblastem, ki so ga proglasila za nedolžnega. Ivan in njegov oče Jakob Ilič pa sta odšla na mestno poglavarstvo, kjer so ju uverovali kot edina pravilna dediča umrlega trgovca Petra Iliča. Jakob je prevzel stričevo trgovino in na njej namestil Pedra za glavnega pomočnika. Ivana je dal poučevati in odslej so živeli vsi v sreči in zadovoljstvu. Ob zimskih večerih so čestokrat obujali spomine iz minule preteklosti, ki so ju preživeli na ribškem otoku, pri Indijancih in samotnem Pedrovem otoku ter kako se je njihovo trpljenje spremenilo v srečo.

Tone Trdan:

Jure in Katra

Svojega starega deda — Bog mu daj dobro! — nosil je osem križev in še štiri leta povrhu na tej puklasti zemlji — se dobro in z velikim veseljem spominjam. Ob tihih, skrivnosti polnih večerih mi je

v senci košate hruške na vrtu pripovedoval lepe zgodbe in povesti.

Pričujoče pripovedke se še dobro spominjam. O njej sva razpravljala, ko mi je bilo kakih deset let. Bilo pa je nekako tako-le:

»Jure in Katra sta bila mož in žena. Oba revna in dobra sta srečno in v miru živela s sosedi in nista se brigala za nikogar. Imela pa sta veliko napako, kakor jo ima dandanes sto in sto ljudi: če se komu dobro godi, si želi še več in še boljše. Iz tega pa nastane mnogo prav neumnih želj, ki jih ni manjkalo tudi našemu Juretu in Katri.

Nekega dne sta si zaželela Španovo njivo, drugi spet denar krčmarja Medveda, pa zopet čez nekaj dni Matevževo hišo, polje in lepo, trpežno živino... in končno polno vrečo samih zlatih cekinov...

Nekoč, bilo je toplega pomladnega večera, sta luščila orehe in jih trla na kamenitem ognjišču. Naenkrat se odpro vrata in v vežo stopi bela, komaj pet pedi visoka deklica. Bila je nepopisno lepa. Navadna leščerba, ki je motno rasvetljevala nizko, zakajeno vežo, je ugasnila. Svetel žar, podoben jutranji zarji, ko začne sonce vzhajati na nebu, je osvetlil lesene stene. Oba sta se hudo prestrašila

in strmela v prikazen, toda kmalu ju je minil strah. Mlada, lepa gospa — bila je gozdna Vila — je spregovorila s čudno sladkim, kot bron čistim glasom:

»Vajina prijateljica sem in prebivam v steklenem gradu sredi gore ter zapovedujem devet sto duhovom. Želita si vsega, kar si hočeta, tri želje vama bom izpolnila.«

Jure se dvigne, prisede h Katri in jo sune s kolenom, kakor bi hotel reči: »Ni slabo, kaj?« Medtem Katra že odpira svoja lakomna usta in reče, naj bi ji Vila dala nekaj tucatov svilenih rut ter jopic iz dobrega blaga ali kaj podobnega. Vila pa dvigne prst in ju posvari:

»Osem dni imata časa, da dobro premislita in se ne pre naglita.«

»Ni slabo, kaj?« pravi Jure ter da ženi roko na usta:

»Stara, kar tiho bodi!«

Vila izgine...

Luč začne spet brleti kot poprej in gost dim se vije od leščerbe v svalkih proti

sajastemu stropu... V tesni hišici je vse kot je bilo poprej.

Nikdar se uboga zemljana nista tega nadejala, še v mislih se jima sanjalo ni, kaj si lahko vse zaželita in tudi dobita. Drugega nista videla kakor kup cekinov. Vendar jima je bilo nekoliko težko pri srcu, ker nista vedela, kaj bi si zaželela. Pa tudi upala si nista niti resno misliti in govoriti še manj, ker sta bila vedno

v strahu, da se bo prej izpolnila kakšna želja, predno bosta dobro premislila.

»Osem dni torej, do petka imam čas,« reče Katra in se vse srečna namuzne možu.

Drugi večer pečeta krompir in sedita vesela pri onju. V očeh se jima vidi, kako sta zadovoljna... Iz žerjavice zdaj pa zdaj švigajo plamenčki in zopet ugašajo. Zatopljena sta v prihodnjo srečo, da se jima niti govoriti ne ljubi.

Ko je krompir pečen, ga vzame Katra iz žerjavice in ga razlomi po ognjišču. Vonj pečenega krompirja ji prija. Nič hudega slutec reče:

»Ko bi imela zraven krompirja vsaj še eno pečeno klobasico!«

Jojmene! Prva želja je izpolnjena. Ni se niti zavedla, tako urno je obležala najlepša klobasica na krompirju. Kar je želela, se je zgodilo. Kdo bi se ne jezil ob taki uresničeni želji! Kateri mož ne bi godrnjal nad ženo zaradi take neprevidnosti!

»Uh!« Da bi se ta klobasica prijela tvojeja nosu!« pravi Jure v prvi jezi, nič hudega misleč. Željeno — storjeno. Komaj je izrekel zadnjo besedo, že se je prijela klobasica Katrinega nosu ter vi-

sela na obeh straneh kakor brki starega Vodnjakovega strica. Druga želja je bila izpolnjena.

Zdaj je bila nesreča Jureta in Katre na višku. Želela sta že dvakrat in obe želji sta bili izpolnjeni, a vseeno nista obogatela niti za ajdovo zrno, ampak samo za klobaso na nosu. Ostala je samo še ena želja. Toda, kaj pomaga vse bogastvo in vsa sreča, ki bi jo lahko imela, ko pa je imel Jure nekdanj tako brhko ženico s

klobasico na nosu! Rada — morda tudi ne — morala sta prositi gorsko Vilo, naj Katro reši prešmentane klobase. Želela sta in izpolnjena je bila tudi njuna tretja želja.

Uboga Katra in Jure! Vstaneta, ogledujeta se in vidita, da sta prav tista Katra in prav tisti Jure, oba revna in dobra kot poprej. Gorske Vile pa od tedaj nista videla nikoli več.

Dedek se je zamislil, spravil svoj bel živček in mi rekel: »Če bo prišla kdaj k tebi gorska Vila, ne bodi nikdar lakomen!«

Gršša Koritnik:

Miška

Strah me spremlja brez nehanja,
strah mi gleda iz oči:
Kdor me sreča, me preganja,
metlo nad menoj vihti.

Najsi brskam med smetiščem,
najsi v temni luknji spim,
najsi v polju hrane iščem,
vedno od strahu bedim.

Kaj sem hudega storila,
da me vse mrzi, podi?
Komu naj bi potožila
svoje križe in skrbi?

Komu lačen mar trebušček,
glas pravice, glas krvi?
Vsakdo gladi svoj kožušček,
kaj mu miška mar in — ti.

Kdo bi rad imel

ves letnik 1936
„Mladega Jutra“

v obliki knjige za majhen denar?

Pišite na upravo »Jutra«, Knafljeva ul. 5.

Stric Matic deli nagrade

Danes smo zaključili svoj natečaj. Mnogih dopisov nismo mogli objaviti, ker nam je primanjkovalo prostora. Tisti Jutrovčki, ki niso zagledali svojih spisov v tisku, naj nam ne zamerijo in naj hitro preberejo razpis novega natečaja.

Za nagrado so bili izžrebani :

Prah Draga, dijakinja v Ljubljani, Vegova ul. 2-II.

Cvirn Franc in Micika, učenca narodne šole, Blanca ob Savi.

Jager Rezi, uč. II. razr. ženske real. gimn. v Ljubljani.

Derganc Franc, uč. II. razr. mešč. šole v Semiču.

Miklavčič Tatjana, uč. II. razr. v Kobaridu, Italija.

Podlesnik Ivana, uč. II. razr. mešč. šole v Krškem.

Klemenčič Zvonimir, uč. III. razr. mešč. šole v Gornji Radgoni.

Marolt Ika, uč. osnovne šole Poljane 2 nad Škofjo Loko.

Vidic Miloš, uč. II. razr. v Kranjski gori.

Čmer Milica, uč. IV. razr., Škofjavske 5 pri Celju.

Vsak nagrajenec je prejel lepo, z mnogimi slikami okrašeno knjigo iz „Mladinske knjižnice „Jutra“.

Stric Matic prosi nagrajence, naj pokažejo darila prijateljem in znancem, posebno pa součenkam in součencem, da se tudi ti z veseljem poprimejo našega novega natečaja.

Naš novi natečaj

V ponedeljek smo slovesno praznovali štirinajsti rojstni dan svojega ljubljenega mladega kralja Petra II. V Ljubljani so Sokoli zvečer pred kraljevim rojstnim dnevom priredili lepo, veličastno manifestacijo — po nekaterih krajih so zvečer veselo zaplapolali kresovi, vse vasi so bile okrašene z državnimi zastavami. — Opišite nam,

kako ste praznovali rojstni dan mladega kralja.

Spisi naj bodo kratki. Pišite s črnilom in samo na eno stran papirja. Poleg imena navedite tudi razred in šolo, ki jo obiskujete, in točen naslov stanovanja. Šole, ki se žele udeležiti tega natečaja, lahko pošljejo svoje dopise v skupni kuverti, *Deset najboljših spisov bomo nagradili z lepimi knjigami. Vse dobre spise bomo objavili.* — Natečaj zaključimo v prvi oktoberski številki

Kako si lahko sami napravimo plavalni pas

Navadne plutovinaste zamaške s kakršnimi mašimo steklenice in ki naj bodo vsi enake velikosti prevrtamo po dolgem in jih po pet skupaj nabereemo na vrvico. Vrvico na obeh straneh dobro zavozljamo, da nam zamaški ne mo-

rejo uhajati. Po vrsti jih potem položimo med dva kosa platna in sešijemo med vrstami in na koncih. Še bolj je pa, če vzamemo dva kosa platna primerne velika in ju že prej na šivalnem stroju prešijemo v toliko predelov kolikor vrst zamaškov potrebujemo za pas. Zamaški morajo smukniti v žepke z lahkoto toda ne preohlapno. Ko smo se plavanja že nekoliko naučili, odstranimo iz pasu eno vrsto zamaškov, tako da nam ostanejo v vsaki vrsti po štirje. Čez nekaj časa, ko znamo še boljše plavati odstranimo zopet po eno vrsto zamaškov in tako naprej dokler na plavabno brez pasu.

Pripraven šotor

Če stoji šotor dalj časa na enem mestu, bomo kaj kmalu opazili, da je platno postalo ohlapno in da ga je treba napeti. Posebno še, če se je veter s to premakljivo palačo kaj dosti poigraval. Pri lažjih šotorih se lahko poslužimo sledečega navodila: Iz stare avtomobilske cevi si urežemo nekaj takih krogov kakor jih vidimo na sliki (1). Te kroge

ovijemo okrog šotorovih količkov, platno dobro nategnemo in ga privežemo

na gumijaste kroge. Razteznost gumijastih obročkov povzroča, da ostane platno šotora vedno enakomerno napeto.

Satovna križanka I.

1. gorstvo balkanskega polotoka; 2. polž; 3. gorski prehod; 4. drevo.

Rešitev križanke »Polh«

Vodoravno: 1. kres; 4. rep; 5. uk.
Navpično: 1. kruh; 2. rek; 3. ep.

Rešitev „S pridnostjo in štednjo do darila“

Oče je namenil sinku 40 dinarjev.

Rešitev „Prebrisani škot“

Rešitev: 123.—. $1+2+3=6$; $1 \times 2 \times 3=6$. Ostanek = 0.